

Anežka Hrbáčková: Folklórní mejdlo: současný folklorismus v Praze

Posudek vedoucího diplomové práce

Vzhledem k tomu, že Anežka studovala na bakalářském stupni romistiku na FF UK, kde napsala pěknou práci o romské cimbálové kapele Kubíci, předpokládala jsem (a do jisté míry se těšila), že bude pokračovat v oblasti romské hudby – tím spíše, že byla přijata jako etnomuzikoložka do Muzea romské kultury v Brně. Nicméně Anežka udělala úrok do oblasti, která je jí blízká z jiných osobních důvodů, než je předchozí studium – a po dobu celého magisterského studia se soustředila na současný pražský populární fenomén zvaný *Folklórní mejdlo (FM)*. Ve své diplomové práci se pak soustředí na pochopení toho, „proč návštěvníci přišli na Folklórní mejdlo“ (s. 2), tedy na klíčovou otázku významu této akce pro účastníky.

Pro zodpovězení této analytické otázky vytvořila Anežka v 2. kapitole (s. 5 – 18) teoretický rámec jednak z nejvýznamnějších etnomuzikologických konceptů (zejm. Merriam, Turinův koncept kulturních kohort i modalit živého provozování hudby, koncept *revivalu* v pojetí editorek vlivné Oxford Handbook of Music Revival, Caroline Bithell a Juniper Hill) i konceptů folkloristických (především *tradice* v pojetí Glassieho...).

Z této perspektivy pak v empirické 3. kapitole (s. 19 – 82) analyzuje jednotlivé komponenty/aspekty FM. Ptá se, kdo jsou návštěvníci akce i jaké další sociální vazby lze v souvislosti s „mejdlem“ sledovat; analyzuje klíčovou složku FM, hudbu – nástrojové obsazení, repertoár, ceněné rysy přednesu...; zkoumá, komu je přisuzována kompetence, a zejména jaké hudební (i další) kvality jsou v kontextu FM oceňovány. V Závěru pak Anežka plasticky vykresluje obraz FM, jehož účastníci svými aktivitami (aktivismus je podle Bithell a Hill důležitým prvkem revivalu) konstruují svět, v němž má folklórní hudba „potenciál čelit tlaku modernity... díky dalším rovinám, které v sobě zahrnuje“ (s. 79): svou emocionalitou, komunitotvorným charakterem a „autenticitou“.¹ Mimo jiné tak potvrzuje dávný poznatek Bruno Nettla, že i v městském prostředí, charakteristickém především hybriditou, se uplatňují „forces that oppose mixing and interaction.“ (1978:9)

Z celé práce je patrné, že je autorka dobře obeznámena s prostředím, které zkoumá, ale i se širším kontextem (hudební praxí především moravských cimbálových kapel, které jsou hlavními performery na FM...), a také s relevantním etnomuzikologickým diskurzem (kupř. když aplikuje poznatky M. Bigenho, která se soustředila na performaci „autenticity“ peruánských indiánů v Japonsku). Čtenáři, zabydlenému ve folkloristickém diskurzu, dělá zpočátku problémy užívání termínů jako „folklorista“ (zde pro každého, kdo se zajímá o folklór; s tím ostatně koresponduje titul práce), nebo „folklórní hudba“ (tam, kde by se spíše užil pojem „lidová“), atd. Většina pojmů je ovšem vysvětlena a jejich užití obhájeno jako emické.

Tvrzení jsou vždy vyargumentována úryvky z rozhovorů s účastníky; v některých případech by mě ovšem zajímalo, jak masivní takový názor/takové porozumění je. Jak už ale bylo řečeno, z celého textu je patrné, že je autorka dobře obeznámena s prostředím, což také činí její závěry přesvědčivé.

¹ Docela na okraj: do tohoto obrazu mi tak docela nezapadá popis reklamního šotu, v němž se folklór a modernita spájejí v podle mého přitažlivém komplexu. Nebo chápu popis špatně?

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako výbornou.

Praha 22. srpna 2017

Doc. Zuzana Jurková, PhD.

Doc. Zuzana Jurková, PhD.